

Глушаченко А.І.
старший викладач
кафедри обліку і оподаткування
Сумський національний аграрний університет
м. Суми, Україна

ЩОДО ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ

Сучасна організація бухгалтерського обліку стосовно розрахунків із державним бюджетом є важливим інструментом у процесі керівництва економікою. У нинішніх умовах відбулась адаптація наявної системи обліку до міжнародних стандартів, упровадження нових підходів і методів організації бухгалтерського обліку суб'єктів господарювання та контролю над дотриманням чинного законодавства.

На сьогоднішньому етапі зроблено вже багато кроків щодо приближення бухгалтерського обліку в Україні до міжнародних нормативів. Завдяки цьому вивчення питань щодо організації бухгалтерського обліку розрахунків із бюджетом слід орієнтувати на національні стандарти і закордонний досвід, на певну спеціалізацію та умови діяльності суб'єктів господарювання відповідної галузі економіки.

Теоретичні засади сучасних наукових підходів до шляхів удосконалення обліку розрахунків із бюджетом аграрних підприємств започатковано в роботах багатьох вітчизняних та зарубіжних економістів, таких як Т. Бурова, К. Гутуряк, О. Гойда, Ю. Іванов, М. Кужельний, М. Лучко, В. Сопко, Н. Ткаченко, В. Швець, В. Шевчук, В. Шило. Проте питання вдосконалення організації обліку розрахунків за податками залишається актуальним і потребує подальшого дослідження.

Мета публікації полягає у дослідженні наявних актуальних проблем у організації нарахування, обліку та перерахування податків, а також внутрішньому контролю здійснюваних розрахунків із державним бюджетом у відповідності до Податкового кодексу України та нормативної бази у цілому.

В нашій державі побудована система бухгалтерського та податкового

обліку для забезпечення розрахунків із бюджетом. Правильне та достовірне відображення податкових зобов'язань в обліку, своєчасний контроль та аналіз є запорукою фінансової стабільності підприємства. Але організація обліку розрахунки за податками, суб'єктів господарювання зумовлюють значні податкові зобов'язання.

Податковий облік - це система групування інформації для визначення податкової бази по податках на підставі первинних документів, згрупованих в відповідності з порядком, передбаченим діючим податковим законодавством.

Облік розрахунків за податками повинні забезпечувати: обґрунтованість методики розрахункової бази оподаткування за даними бухгалтерського обліку, точність і достовірність визначення податкового зобов'язання, формування податкової звітності. Оподаткування підприємств регулюється законодавством, проте майже всі нормативно-правові акти потребують змін та уточнень. Від рівня організації і досконалості методики внутрішньогосподарського контролю розрахунків із бюджетом залежить ефективність організації і здійснення податкових розрахунків на підприємстві, який спрямований на усунення порушень чинного законодавства[4, с.56].

Згідно із вимогами Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність», основою організації та методології обліку є облікова політика підприємства, яка має включати методи і процедури ведення фінансового, управлінського обліку й обліку податкових платежів. В сучасних умовах ведення бізнесу, показники первинних бухгалтерських документів та дані реєстрів аналітичного і синтетичного обліку максимально повинні використовуватися для складання податкової звітності, задовольняти інформаційні потреби податкової інспекції з нарахування і своєчасності сплати податків, а також кожної юридичної і фізичної особи.

Ми підтримуємо пропозицію Т.А. Бурової, яка зазначає, що однією з головних проблем є недосконалість розробленої облікової політики з питань організації обліку розрахунків із бюджетом. Доцільно буде при розробці Наказу про облікову політику включити окремий розділ «Організація обліку

розрахунків за податками і платежами» і сформувані внутрішні положення про організацію податкового обліку на підприємстві. Це дасть змогу нівелювати відмінності між фінансовим і податковим обліком активів, зобов'язань, складання різних форм звітності, які не врегульовано законодавчо-нормативними документами України. Також необхідно включати до вказаного розділу облікової політики кожного підприємства такі елементи:

- графік документообігу документів - описати рух кожного первинного і зведеного документу, облікового реєстру до складання податкової звітності;
- момент виникнення доходів, витрат, податкового кредиту зобов'язань із податку на додану вартість;
- автоматизоване ведення обліку з використанням раціональної програми з обліку податкових платежів підприємства[1, с. 29].

Ткаченко Н.М. пропонує провести вдосконалення інформаційного забезпечення щодо податкових платежів, зокрема: доповнити таблицю примітки до річної фінансової звітності розділом XIV «Податки, збори, внески», що містить інформацію про стан розрахунків за податковими платежами. Однак надання такої інформації зовнішнім користувачам не відповідає призначенню фінансової звітності як підсистеми інформації для внутрішніх користувачів для прийняття управлінських рішень[7, с.539].

Проведений аналіз дослідження складу і змісту податкової звітності показують, що окремі показники таблиць дублюються в додатках, розрахунках та деклараціях, не містять істотного інформаційного навантаження та є громіздкими і потребують значної кількості часу облікових працівників для їх складання. Забезпечення внутрішнього контролю за своєчасним проведенням розрахунків за податками покладають на головного бухгалтера підприємства, або керівника при відсутності на підприємстві посади головного бухгалтера.

Проблеми організації обліку розрахунків із бюджетом є одними з найбільш складних, трудомістких, і відповідальних у бухгалтерському обліку. Облік розрахунків із бюджетом у сучасних умовах вимагає постійного вдосконалення як в організаційному, так і в методичному плані. Покращання

системи обліку взаєморозрахунків із бюджетом, які повинні базуватися на єдиній системі обробки і узагальнення показників бухгалтерського обліку, скорочувати бухгалтерські операції, зумовлені чинним податковим законодавством. Отримані результати визначають перспективи подальших наукових досліджень та сприятимуть уніфікації і оптимізації бухгалтерського обліку податків в практичній діяльності підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бутова Т.А. Удосконалення організації обліку податкових платежів на підприємстві / Т.А. Бутова, О.М. Волковицька // Науковий вісник МДУ ім. В.О. Сухомлинського. – 2014. – № 52(101). – С. 28 - 33.

2. Гутуряк К.О. Шляхи вдосконалення обліку розрахунків із бюджетом по податку на додану вартість / К.О. Гутуряк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rusnauka.com>.

3. Гойда О.О., Черевик Н.В. Актуальні проблеми бухгалтерського обліку розрахунків із бюджетом / О.О. Гойда, Н.В. Черевик // Економічні науки: Облік і аудит. – 2012.

4. Кужельний М.В. Контроль фінансової звітності та правильності її складання : [навч.-методич. посіб.] / М.В. Кужельний, Є.В. Калюга, О.В. Калюга. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2001. – 240 с

5. Мельник О.І. Напрями вдосконалення обліку розрахунків з бюджетом сільськогосподарських підприємств / О.І. Мельник, Ю.О. Щербина // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 8. – С. 721–723.

7. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : [підручник] / Н.М. Ткаченко ; 5-е вид., доп. і перероб. – К. : Алерта, 2011. – 976 с.